

הניזקין פרק חמישי גיטין

סב.

עין משפט
נר מצוה

קב"ד א מ"י פ"ח מהל'
בבב"ב הל"ט:
קב"ב ב מ"י פ"ח מהל'
תרומו' הל"ט:
קב"ב ג מ"י ש"ס ע"ח
מהל' בבב"ב הל"ט
ה"ב:
קב"ב ד מ"י פ"ח מהל'
תרומו' הל"ט:
קב"ב ה מ"י פ"ח מהל'
בבב"ב הל"ט:
קב"ב ו מ"י פ"ח מהל'
שמי' הל"ט:
קב"ב ז מ"י פ"ח מהל'
ה"ב:
קב"ב ח מ"י פ"ח מהל'
מלכ"ס הל"ט: טושי' י"ד
קב"ב ט מ"י פ"ח מהל'
ה"ב:
קב"ב י מ"י פ"ח מהל'
עבד' הל"ט: סג
עין פ"ח מהל' טג

דאמר רוב עמי הארץ מעשרין הן שרי לסייע' אף בזמן שהיא טהורה דהא נזכרת קמיני בבתמימין ואי אפשר שלא תגע ומפ' ר"ת וכן ר"ח דלשנת חצר טומנת עם אשת עם הארץ איירי בתבואה של חצר ובתוספתא^(א) דקמיני אשתו של עם הארץ טומנת עם אשתו של חצר בזמן שאשת עם הארץ מחזקת עלמה בטומאה שאז היא טהורה מליגע בתבואה אבל לא בזמן שהיא מחזקת עלמה טהורה שאינה טהורה מליגע ומטמאה ורשב"א אומר אף בזמן שמחזקת עלמה בטומאה לא תטמון מפני שחזרתה אשת עם הארץ אחר שסבורה שהיא טהורה טומנת לה ואוכלת והשמה פריך בפשיטות השמה מיגול גולה תבואה של אשת חצר בע"כ חלופי מיבעיא: **אין** עושין הל"ח עם הארץ בטרהרה. פי' בקונטרס לפי שכבר נטמאה העיסה ביד ע"ה וכהן יסמוך על הגבל שהיא חצר ויהא סבור שהחלה טהורה ולפירושו אם יפרש מתקום אחר על אותה עיסה חלמו טהורה ונראה דכל עין אסור דכל עיקר לא החירו אלא כדי חייו ולא החירו אלא היא שטובל שכר מכל העיסה אבל משום שכר חלה גרידא משום היא פורתא לא החירו דחיישינן דלמלא נגע: **ובמניחה** בבב"ב ש"ף חב"ב נראה דלא נקט בפשיטא ואחזקתא לפי שהן פשוטי כלי עץ ולא חזו לוימיו: **אין** עוררין עם העבדים בשביעית. והא דקאמר נפרק זה בורר (בבב"ב דף טו.) גבי הכן וחורש יכול לומר לו אגיסטון איני בטובה לא כמו שפי' בקונטרס שכי' לנכרי דהא משמע הכא דלסבור ולא מסתבר לחלק בין חסד לנשכר אלא מפ"מ"ת אגיסטון נקרקע שנקבלים מן המלך לפירוש כך וכן תבואה בשנה בראשונה חסד לעיל מינה רבי ינאי מכריז פוקו וזרעו ארטוג בשביעית ושמה סכנת נפשות איכא אם לא יפרעו מס למלך אי נמי קסבר אין לנכרי דברץ להפקיע משביעית אי נמי שביעית בזמן הזה דרנכין אפי' דמדרכין אסור לנכרי אחר גבי מלך החירו: **אשרתא.** בירושלמי איכא למאן דאמר דהיינו חרש זה טבואות ולבחר שמיטה נביאה לה מייקן ולישראל אמרינן ישר ואיכא למ"ד דלענ"ס אמרי ישראל שלום עליכס משמע דלכ"ע לענ"ס אסור לומר שלום עליו ודלא כס"ג שלנו הכא דלא אסרינן לעבוד כוכבים אלא כפילת שלום וגרואה דלפי' הירושלמי דמחזיקים ידי נכרים בשביעית וסאלים בשלום חדא מילתא היא שאומר לו חרש זה טבואות: **שלמא** י"ב. פי' בקונטרס ולא היה מתכוין לנכרי אלא לנו לרצו ולע"כ שלא יהא זהו גונב דעת הנכרות ועל חסד פי' כן דלא קאמר אלא דאין סופלין לו שלום:

נותנת לה ואוכלת השתא מיגבב גבבא חלופי לא מיהלפא אמר רב יוסף התם נמי מוריא ואמרה תורא מדישיה קאביל^(ב) העיד ר' יוסי בן המשולם משום ר' יוחנן אחיו שאמר משום ר"א בן חסמא "אין עושין חלת עם הארץ בטרהרה אבל עושין עיסת חוליו בטרהרה ונטול הימנה כדי חלה ומניחה בכפישא או באחזקתא וכשבא ע"ה ליטול נוטל את שתיהן ואינו חושש יואין עושין חלומת ויתיו בטרהרה אבל עושין זיתים חוליו בטרהרה ונטול הימנה כדי תרומה ומניחה בכליו של חבר וכשבא עם הארץ ליטול נוטל את שתיהן ואינו חושש ומעמא מאי א"ר יוחנן י' משום כדי חייו דגבל ומשום כדי חייו דבדר וצריכא דאי אשמעינן גבל משום דלא נפיש אגריה אבל בדר דנפיש אגריה אימא לא ואי אשמעינן בדר משום דלא שכיח ליה אבל גבל דשכיח ליה אימא לא צריכא אמר מר נוטל הימנה כדי חלה ומניחה בכפישא או באחזקתא וכשבא ע"ה ליטול נוטל את שתיהן ואינו חושש וליחוש דילמא נגע בה דראמר' ליה חזי אי נגעת בה הדרא למיבילא וליחוש דילמא לא איכפת ליה השתא לתקוני קא מיכיון מיכפת לא איכפת ליה אמר מר נוטל הימנה כדי תרומה ומניחה בכליו של חבר וכשבא ע"ה ליטול נוטל את שתיהן ואינו חושש וליחוש דילמא נגע בה בשלמא התם אית ליה היכרא הבא מאי היכרא אית ליה ד"מנה ליה בכלי גללים בכלי אבנים בכלי אדמה א"ה מאי איריא דחבר אפי' דעם הארץ נמי ה"ג קאמר בכלים של עם הארץ הראויין להשתמש בהן חבר: מחזיקין ידי עכו"ם בשביעית: מחזיקין והאמר רב דימי בר שישנא משמיה דרב אין עוררין עם העכו"ם בשביעית יואין כופלין שלום לעובד בעלמא כי הא דרב למימרא להו אחזקין בעלמא כי הא דרב יהודה אמר להו אחזקין רב ששת אמר להו אשרתא: ואין כופלין שלום לעובד כוכבים: ר' רב חסדא מקדים ויהיב להו שלמא רב כהנא א"ל שלמא למר: ושואלין בשלומן: השתא אחזקין מחזיקין שואלין בשלומן מיבעיא אמר רב ייבא ל"ל נצרכא אלא ליום אידם דתניא לא יכנס אדם לביתו של עובד כוכבים ביום אידם ויתן לו שלום ימצאו בשוק נותן לו בשפה רפה ובכבוד ראש ר"ב הונא ורב חסדא הוו יתבי חליף ואויל גניבא א"ל חד לחבריה ניקום מקמיה ר' דבר אוריין הוא אמר לו ומקמי פלגאה ניקום אדהכי אתא איהו לגבייהו אמר להו שלמא עלייכו מלכי שלמא עלייכו מלכי אמרו ליה מנא לך דרבנן איקרו מלכים אמר להו דכתיב י' ב' מלכים ימלוכו וגו' אמרו ליה ומנא לך דרבליגן שלמא

נוטת לה. אלמא חסודה אשת עם הארץ לגבוי משל בעלה ולימין לתבניה: **מוריא.** מוכה הולכת הימר לעלמה: **העיד ר' יוסי** בו. בריתא היא: אין עושין חלה עם הארץ בטרהרה. עם הארץ שאמר לגבל חבר הפרש חלה מעיקמי ועשה חמה בטרהרה לא ישמע לו שהרי כבר נטמאה כל העיסה ביד עם הארץ והכהן יסמוך על הגבל שהיא חצר ויהא סבור שהחלה טהורה: **אכל עושין.** תחילת העיסה בטרהרה: **כפישא** או באחזקתא. כלים של כלאי חממות ואין רגילים ליתן בהם עיסה וטומאה אין מקבלין: ואינו חושש. הגבל שמה יגע עם הארץ חלה ויטמאה ולקמיה מפרש טעמא: **ואין עושין סרומא ויטיו בטרהרה.** לאחר שהפך זיתים לתמן לבית הכד אין מפרשים נדדים חצורים תרומה מהן לעשותן בטרהרה לפי שכבר הסבירו וצמטען ונטמאו והכהן סומך עליהם וסבור שהן טהורים: **ועממא מאי.** שרו רבנן לאקולי בתרומה מאי. פי' הא קולא דאיכא למישה דלמלא הדר נגע: **דלא נפיש אגריה.** ששכרו מועט לפיכך הוא עני וזריך למזנות: **דלא שכיח.** להשתכר כי אם משנה לשנה להכי זריך למזנות: **דאמרין.** לאיים עליו: **אם ננטה כה.** וטמאה: **הדרא לנפולא.** והוא אינו חסוד לאכול טבל שכתמיה: **תקוני סמוין.** שהרי זכ אלו לתקנה לו: **מיכספ ליה.** בתמיה: **כשלתא סס.** גבי חלה: **איכא היכרא.** שהיתה גללים שאין עושין להיתן בהן עיסה וזכר על שחימתו עליו: **מאי היכרא** איס ליה. דליתכר: **כלי גללים.** שאין מקבלים טומאה דאי נגע בכלי לא מקבל טומאה ונטיקה גופה אית ליה היכרא משום הני כלים שאינו רגיל להשתמש בהן ועם הארץ לא אחמור רבנן עליה כולי האי לשוייה כז גמור לטומא כמשה: **כללים של עמי הארץ.** שאין מקבלין טומאה רגיל להשתמש בהן חבר: **עוררין.** חופרין: **ואין כופלין.** דהא דעומטין שלום לעובד כוכבים מפני דרכי שלום הוא דשרי ומשום דרכי שלום כחדא זימנא קני: **למימרא** להו אחזקין. כשאמרין^(א) לעמי מלאכה העובדים עליהם מחזקה ידיכס: **אשרתא.** אף הוא לשון חיזוק כמו אישטריה (בבב"ב דף כה.). **שלמא למר.** ולא היה מתכוין לנכרי אלא לנו היה לרצו: **השסא אחזקין מחזיקין.** ידעיס דנזרע דנכר האסור לישראל כגון עבודת שביעית: **שאלים בשלומן.** כל ימות השנה מיבעיא: **לינס אידם.** ולא חיישינן דלמא חזיל ומודה: **לא יכנס בו.** דכיון דלחשביה כולי האי דלמא חזיל ומודי: **בר אוריין.** כן מודה: **פלגאה.** חולק על עובד האתמים שהיה מצערו למר עוקבא שיהא אז בית דין כדאמר' נפרק קמא (לעיל דף י):

הדרן עלך הניזקין

1. כי מלכים ימלוכו
ורזים יחזקו עזר:
מס' ח"ט
2. ויהי לכהן את
עשוי ראש השלישים
לך דוד ועמך כן ישי
שלום שלום לך ושלום
לעורך כן עורך אליהן
וקבלם דוד והתם
קראש הנהדה
רבי הוסיא א י"ב י"ט
3. ויהיו עשב מירק
לבהמתך
ואכלת
ורבית: רב"ס י"א טו

גליון הש"ס
נ"ב רב חסדיה סקריה
וכר' פי' בבב"ב דף ק"ו ע"ג
ובתפ"ש פ"ח ס"ג

מוסר רש"י

נותנת לה ואוכלת. אלמא חסודה לגבוי משל בעלה והלכתי אה טבוחה. ואשכח חרש אה ושאלה רביה לא לטבול מל משער חיישין לטבול. דנכרי אע"פ דחיישינן וסיל מאי דיהיב ליה. אבל למת לחמיס א"י לא השתה ורעה כגל לא מיכפת (וחזין ג'.) התם נמי מוריא. הימר לעלמה. ואמרה תורא מדישיה קאביל. ור' הוסיא ומשיית חמה לא הוה טל ומה. פלגאה. כגל מריה שכיח לו מריה עס מר עוקבא שיהא אז ביד מחזיקין כפ"ק (לעיל ו) בני חסד העומדים על וידי למקורס למלכות. והוא היה גיבול כדמכרס חסד ועלך הניזקין

למלכי אמר להו דאמר רב יהודה אמר רב דאמר רב ראש השלישים י' וגו' אמרי ליה ליטעום מר מידי אמר להו הכי אמר ר' רב יהודה אמר רב י' אסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לבהמתו שנאמר י' ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת:

הדרן עלך הניזקין